

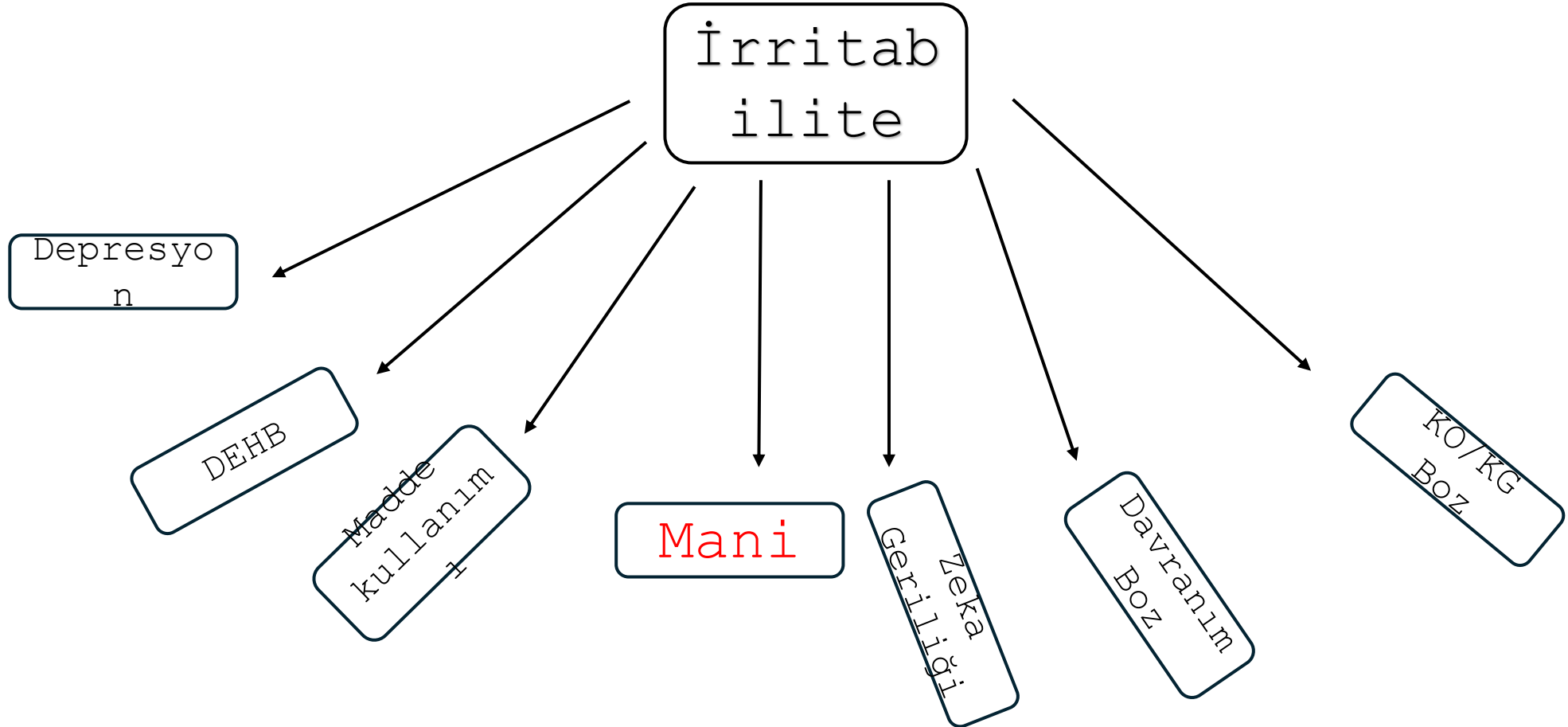

Çocukluk çağı bipolar hastaların erişkin psikiyatrisinde tanı karmaşası

Ömer Aydemir

Manisa Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı

Çocuk Psikiyatrisinde Tanısal Belirti

Ped BP Manide Tanı Kesinliği

Mani ile başvuran çocuklarda değerlendirme

İrritabilite ölçüt değil

Taşkınlık ve/veya büyüklük

Sekiz yıllık izlem sonucunda %87.8 düzelmiş, ama %73.3 yine manik epizod ile yinelemiş

Ped BP Tanı Stabilitesi

Yaklaşık dört yıllık izleme çalışması

	T1	T2
BP-I	%37,5	%62,5
BP-II	%8,3	%8,3
BD-BTA	%54,2	%23,6

%4,2 artık tanı ölçütlerini karşılamıyor

Ped BP Tanı Stabilitesi

	T1 (6 ay)	T2 (3 yıl)	T3 (on yıl)
BP-I	%93	%86	%73

Tanıyı en fazla dönüşüme uğratan AMKB (%173)

Ped BP Manide Tanı Çeşitliliği

Karma özellik %85,2

M+MDE %53,9

M+DIST %31,3

Psikotik %60,9

Ultradian döngülenme %78,3

Ped BP Depresyon

Giderek artmakta

Erken başlangıçlı depresyon bipolar bozukluk lehine

Özellikler

İrritabilite (ama dürtüsellik değil)

Duygusal oynaklık

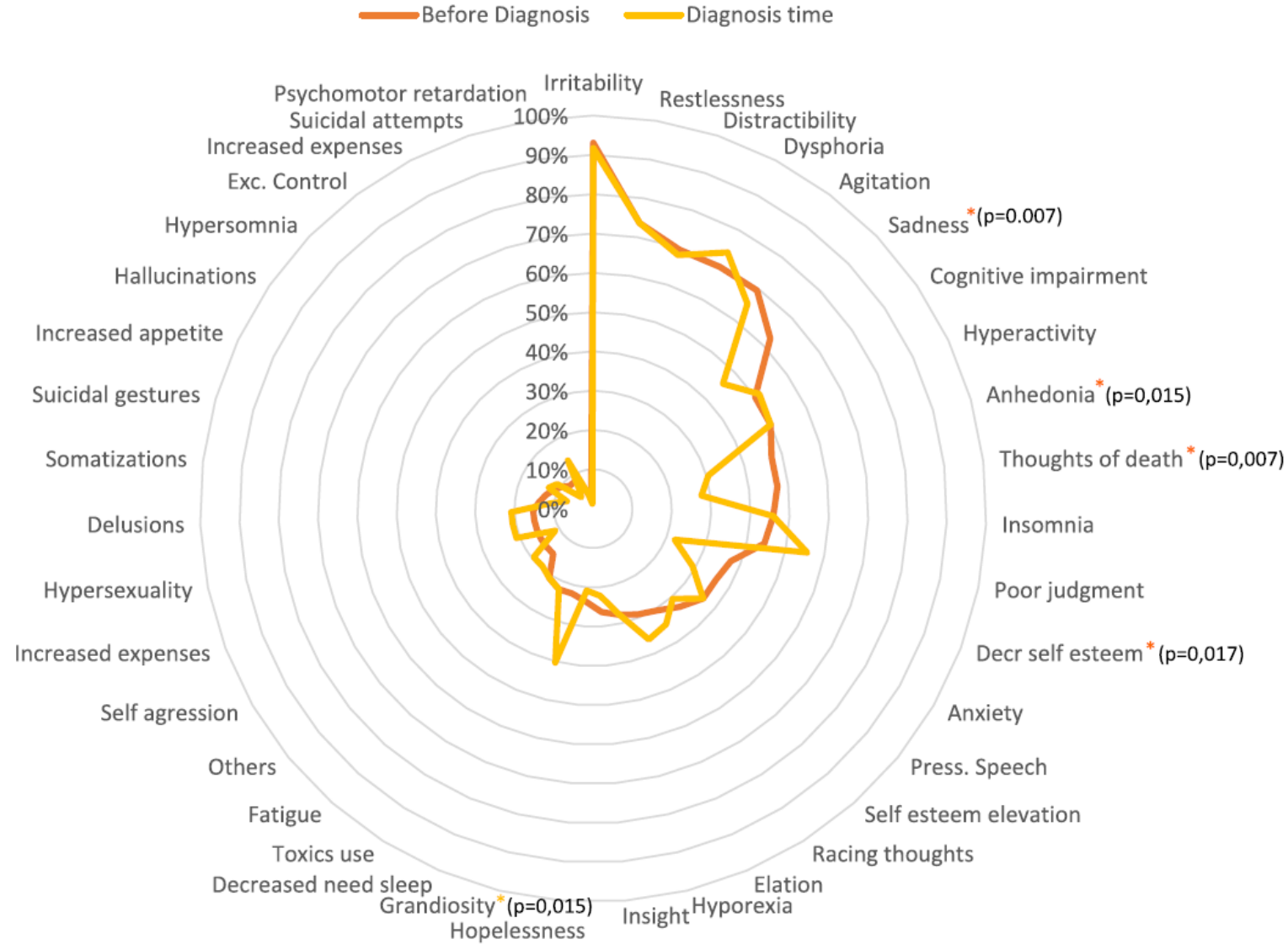
Madde kötüye kullanımı

Süreğen gidiş (alevlenme-düzelme şeklinde değil)

Karma özellikler

Yordayıcı geçerlilik %80-90

Ped-BP Belirti Örüntüsü

Ped BP Tanı Zorlukları

DSM ölçütlerini kullanmak olanaksız

%70 döngülenme (oynak, değişken, dengesiz duygulanım)

Eş tanı: DEHB, AMKB

Cinsellikte abartılı artış

Psikotik özellikler (işitsel varsanı)

İrritabilite ve duygusal oynaklık en yaygın

Taşkınlık ve büyüklük en özgü

Ped BP-BTA Belirsizliği

BP-BTA

Hızlı döngülü

Günler içinde kendiliğinden kayma

Ne süre ne tanı eşiği belirleyici

Süreğen seyir

Ailede özellikle BP-I

Ped BP-BTA Belirsizliği

BP-BTA

Hastaların %70'i gün içinde duygulanım ve/veya enerjide değişiklik hisseder

Gün içinde yaklaşık dörder saatlik epizodlar

Gelişme çağındaki çocuklarda olgunlaşma sürdüğü için hem duygulanımda hem de bilişsel alanda dalgalanma normal

Ped BP Bilgi Kaynağı Belirsizliği

Bilgi kaynaklarından farklı öykü ve bilgi

Ailenin takıldığı veya önemseydiği alanlar değişken

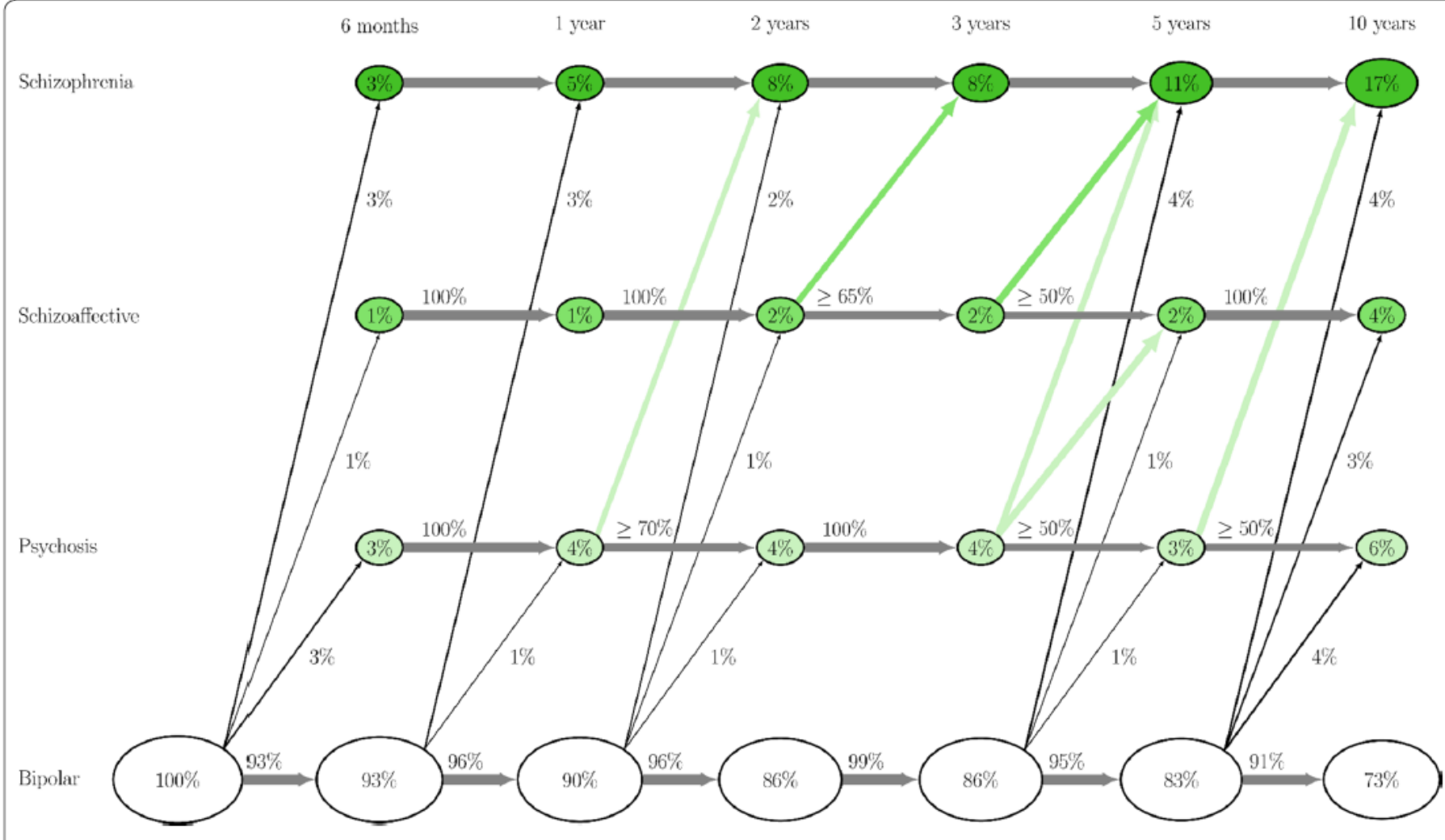

DEHB'de BP'a Dönüşüm

DEHB hastalarını altı yıl izledikleri çalışmada
Taşkınlık ve/veya büyüklük kullanılıncaya
Dönüşüm %28,5

Rillman ve Geller. Dev Psychopath 2006;18: 1037–1053

Ped BP Tanı Dönüşümü

Erken Başlangıçlı BP'de Tanı

Braz J Psychiatry - BJP Article Pre-Proof (as accepted)

Page 1 of 24

Brazilian Journal of Psychiatry
bjp
Revista Brasileira de Psiquiatria

Fully open access
No APCs

BJP PRE-PROOF
(article published as accepted)

Original Article

Neurocognitive and Neurobiological Features of Early-Stage Unmedicated Patients with Bipolar Disorder

Signem Oztekin, Fatma Akdeniz Usakli, Arzu Oran, Fatma Taneli, Sophia Frangou, Omer Aydemir

<http://doi.org/10.47626/1516-4446-2024-3976>

Submitted: 17-Oct-2024

Accepted: 17-May-2025

This is a preliminary, unedited version of a manuscript that has been accepted for publication in the Brazilian Journal of Psychiatry. As a service to our readers, we are providing this early version of the manuscript. The manuscript will still undergo copyediting, typesetting, and review of the resulting proof before it is published in final form. The final version may present slight differences in relation to the present version.

Braz J Psychiatry - Pre-Proof - <http://doi.org/10.47626/1516-4446-2024-3976>

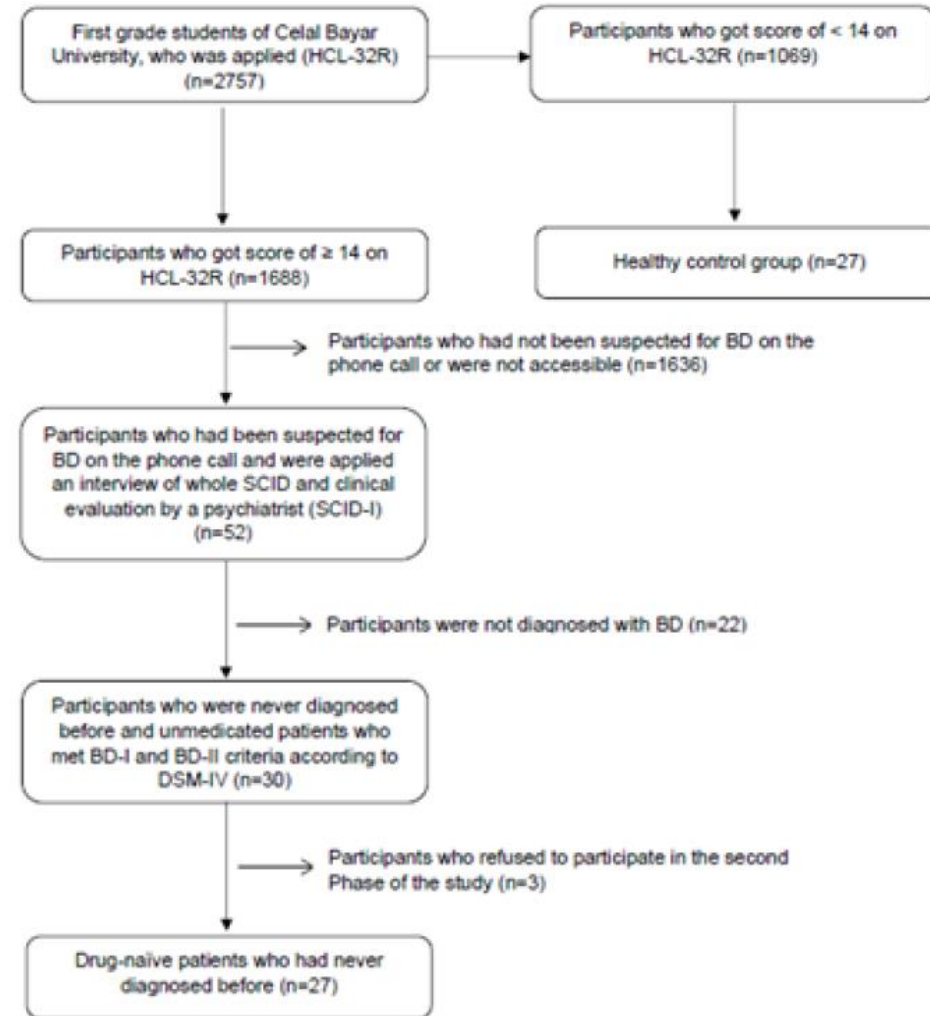

Figure 1. DNP: drug-naïve patients, HC: healthy control

Hipomani Soru Listesi-32

Yenilenmiş Sürümü HCL-32-R

- Özbildirim ölçeği
- ilk 2 madde: likert tipi sorgulama
 - genel duygudurum ve enerji/aktivite düzeyi
- 3. madde: evet/hayır olarak cevaplanan 32 ifade
- Kesme puanı 14 (%70 özgüllük-duyarlılık)
- Boyutlar
 - taşkınlık/enerji artışı
 - riskli davranışlar/dürtüsellik

Hipomani Soru Listesi-32

Yenilenmiş Sürümü HCL-32-R

Enerji, aktivite ve duygudurum

Herkes, yaşamlarının farklı zamanlarında enerji, aktivite ve duygudurumunda değişiklikler veya dalgalanmalar yaşar ("canlı / yüksek dönemler ve çökkün dönemler" veya "inişler ve çıkışlar"). Bu anketin amacı "canlı / yüksek" dönemlerin özelliklerini değerlendirmektir.

1) Her şeyden önce, her zamanki durumunuza göre bugün kendinizi nasıl hissediyorsunuz?
(Lütfen aşağıdakilerden yalnızca BİRİNİ işaretleyin)

Her zamankinden çok daha kötü	Her zamankinden daha kötü	Her zamankinden birazlık daha kötü	Her zamankinden ne daha iyi ne daha kötü	Her zamankinden birazlık daha iyi	Her zamankinden daha iyi	Her zamankinden çok daha iyi
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2) Başka insanlarla karşılaştırıldığında genellikle nasılsınız?

Bugün nasıl hissettiğinizden bağımsız olarak lütfen bize başka insanlarla karşılaştığınızda normal olarak nasıl olduğunuzu, aşağıdaki ifadelerden hangisinin sizi en iyi tanımladığını işaretleyerek söyleyiniz.

Başka insanlara kıyasla, benim aktivite, enerji ve duygudurum düzeyim...
(Lütfen aşağıdakilerden yalnızca BİRİNİ işaretleyiniz)

... daima oldukça dengeli ve düzdür	... genellikle yüksektir	... genellikle düşüktür	... tekrarlayan olarak yükseklik ve düşüklük dönemleri gösterir
☐	☐	☐	☐

Böyle bir durumda:

- 1.Daha az uykuya ihtiyacım olur
- 2.Daha enerjik ve daha aktif hissederim
- 3.Daha fazla kendime güvenliyim
- 4.İşimden daha fazla hoşlanırım
- 5.Daha sosyalim (daha fazla telefon konuşmaları yapar, daha fazla dışarı çıkarım)
- 6.Daha çok görmek isterim ve gezerim
- 7.Daha hızlı araba sürme eğilimim olur veya sürerken daha fazla risk alırım
- 8.Daha fazla/çok fazla para harcarım
- 9.Gündelik hayatımda daha fazla risk alırım (işimde ve/veya diğer aktivitelerimde)
- 10.Fiziksel olarak daha aktifim (spor vs.)
- 11.Daha fazla aktiviteler veya projeler planlarım
- 12.Daha fazla fikirlerim olur, daha yaratıcıyım
- 13.Daha az utangaç veya tutuk olurum
- 14.Daha renkli ve gösterişli elbiseler giyer/makyaj yaparım
- 15.Daha fazla insanla buluşmaktan isterim veya çeşitli buluşmalar

Duygudurum Bozuklukları Ölçeği MDQ

- Amaç: Duygudurum bozuklularının taranması
- Öz bildirim ölçeği
- Yaşam boyu mani/hipomani öyküsü
- 1. kısım: evet/hayır olarak ifade edilen 13 madde
- 2. ve 3. kısım: bildirilen belirtilerin birliktelik ve sonuçları
- Türkçe'ye uyarlama çalışmasında kesme puanı “7” olarak belirlenmiştir

Duygudurum Bozuklukları Ölçeği MDQ

1.	Hiç kendinizin doğal halinizde olmadığınızı hissettiğiniz bir dönem ve oldu mu?	Evet	Hayır
	 diğer insanlara normal haliniz olmadığınızı düşündürecek kadar veya başınızı derde sokacak derecede, kendinizi çok iyi ve aşırı neşeli hissettiğiniz oldu mu?	☐	☐
	çok çabuk kızıp insanlara bağırduğunuz ya da kavga veya tartışma çıkardığınız oldu mu ?	☐	☐
	 her zamankinden daha fazla kendinize güvendiğiniz oldu mu?	☐	☐
	normalden çok daha az uyuduğunuz halde yine de uyku ihtiyacı hissetmediğiniz oldu mu ?	☐	☐
	eskisinden çok daha fazla veya daha hızlı konuştuğunuz oldu mu ?	☐	☐
	düşüncelerin kafanızda yarıştığı ve zihninizi yavaşlatamadığınız oldu mu?	☐	☐
	etrafınızdaki şeylerden çok kolayca dikkatinizin dağıldığı veya bir hedefe yönelik ilerlerken konsantre olmakta güçlük çektiğiniz oldu mu?	☐	☐
	normalde olduğunuzdan daha fazla enerjik olduğunuz oldu mu ?	☐	☐
	eskisinden çok daha aktif - faal- olduğunuz oldu mu?	☐	☐
	eskisinden çok daha sosyal ve sıkça gezmelere giden birisi oldunuz mu? Mesela bu amaçla arkadaşlarınızı gecenin bir yarısı aramaya başladığınız oldu mu?	☐	☐
	cinsellikle normalden daha fazla ilgilendiğiniz oldu mu ?	☐	☐
	...normalde yapmadığınız ya da diğer insanların sizin için aşırı, saçma sapan ve riskli bulduğu şeyler yaptığınız oldu mu?	☐	☐
	 aşırı para harcayarak kendinizi veya ailenizi zor duruma düşürdüğünüz oldu mu?	☐	☐
2.	Eğer yukarıdaki soruların birden fazlasına evet dediyse bunların bir kaçını aynı zamanda mı oldu? (lütfen tek cevap işaretleyiniz)		
	EVETHAYIR		
3.	Bu durumlar sizde; çalışmamak, evde ve işyerinde sorunlara yol açmak, yasal sorunlar çıkması, kavga veya tartışmalara girmek gibi konularda ne derece probleme sebep oldu? (lütfen tek cevabı yuvarlak içine alınız.)		
	hiçazorta derecedeciddi		

Duygudurum Bozuklukları Ölçeği MDQ

Hipomani için yetersiz duyarlılık

(Zimmerman M ve ark. 2004, Benazzi F ve ark., 2003)

Duyarlılık BP-1 için yüksek (0.70)

BP-2 ve bipolar bozukluk-BTA için düşük (0.30)

(Miller C ve ark., 2002)

Yanlış pozitif oranları yüksek

(Zimmerman M ve ark., 2011a, 2009)

HCL-32-R vs MDQ

- Meta-analiz; 53 çalışma; BSDS, MDQ, HCL-32
- Hehangi bir BP tipini belirleme (BB-1, BB-2, BB-NOS)
 - *Duyarlılık*: HCL-32>BSDS>MDQ(%81, 69,66)
 - *Özgüllük*: MDQ>BSDS>HCL-32 (%86, 79, 67)
- BP-2 ve BB-NOS'un belirlenmesi: HCL-32 > MDQ
- Genel populasyon ve birinci basamak uygulamalarında
MDQ'nün duyarlılığı diğer iki ölçeğe göre düşük
- Olgu saptama aracı olarak kullanılmaları önerilmemektedir

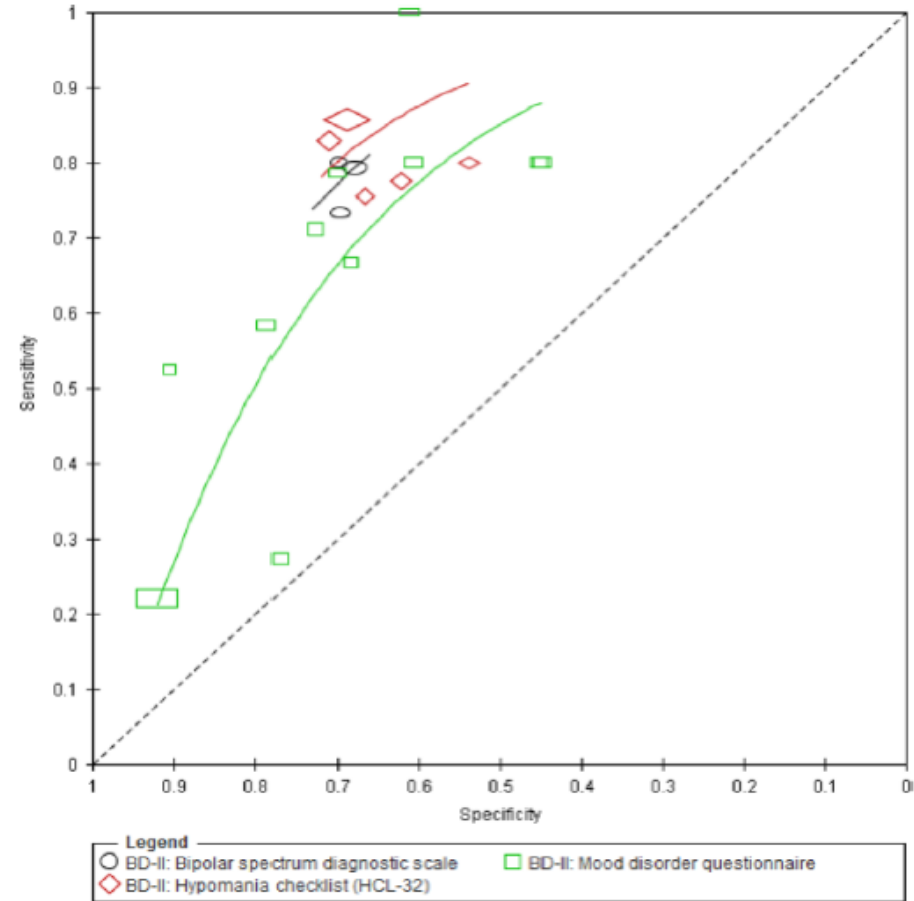
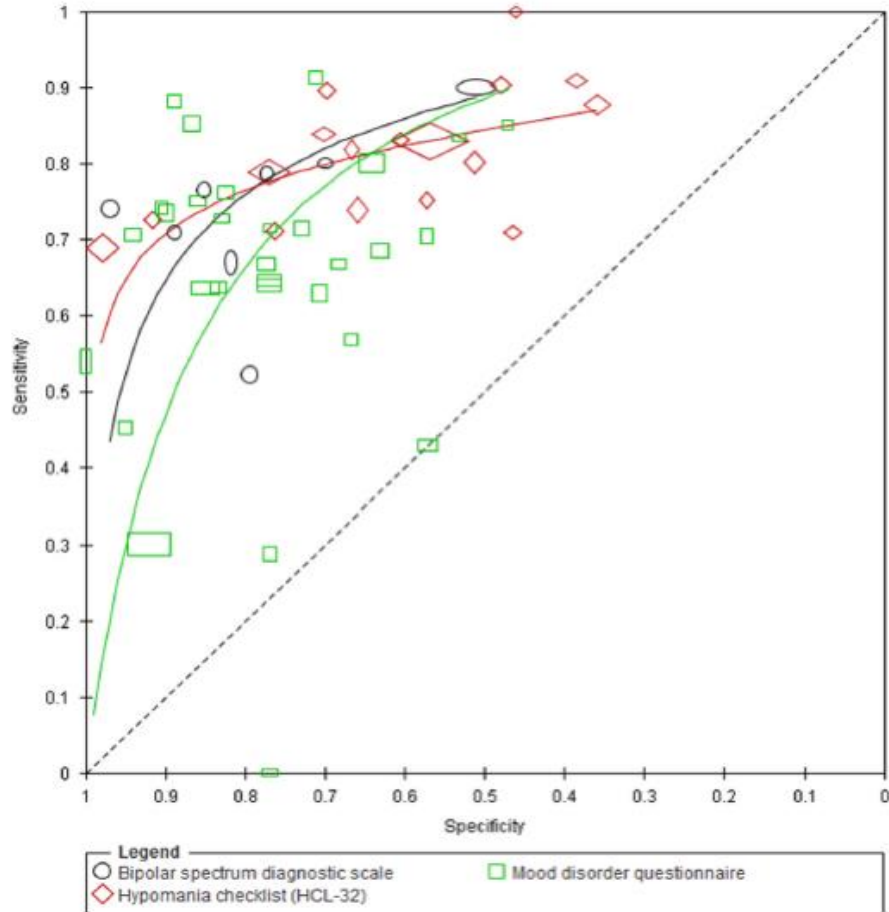
Ergenlerde ve Genç Erişkinlerde HCL-32-R

	Grup	S	Puan	S. D.	F
Özerklik	Belirtili dönem	29	3,8	2	5,653 ^a
	Düzelme	41	1,7		
	Kontrol	134	2,2		
Mesleki işlevsellik	Belirtili dönem	29	6,7		9,579 ^b
	Düzelme	41	3,3	2	
	Kontrol	134	3,4		
Bilişsel işlevsellik	Belirtili dönem	29	6,0		9,153 ^b
	Düzelme	41	3,0	2	
	Kontrol	134	3,2		
Mali konular	Belirtili dönem	29	2,6		8,867 ^b
	Düzelme	41	0,8	2	
	Kontrol	134	1,3		
Kişilerarası ilişkiler	Belirtili dönem	29	8,7		19,871 ^b
	Düzelme	41	3,5	2	
	Kontrol	134	3,7		
Boş zaman etkinlikleri	Belirtili dönem	29	3,7		23,455 ^b
	Düzelme	41	1,5	2	
	Kontrol	134	1,6		
Toplam puan	Belirtili dönem	29	31,8		16,588 ^b
	Düzelme	41	13,9	2	
	Kontrol	134	15,7		

S.D.: Serbestlik derecesi. ^ap<0.01. ^bp<0.0001

HCL-32-R vs MDQ

Bipolar Prodrom Belirti Ölçeği

- 14 maddeli, 6-Likert tipi, özbildirim ölçeği
- Son 1 yıl içerisindeki duygudurum belirtilerinin şiddet ve sıklığı
- Amaç: Risk taratması ve tanıya yatkınlığın araştırılması ağırlıklı olarak mani belirtileri
- Her madde:0-5 arasında puan (Max puan: 70)
- Şiddet ve sıklık alanlarında ayrı ayrı puanlama

Bipolar Prodrom Belirti Ölçeği

Geçtiğimiz yıl içinde:	Şiddet: Yaşantınız gündelik faaliyetleriniz üzerine olumlu ya da olumsuz ne kadar etki yaptı?						Sıklık: Geçtiğimiz yıl içinde yaşantı ne sıklıkta ortaya çıktı?					
Lütfen her ifadeyi dikkatle okuyun ve geçtiğimiz yıl içinde yaşantınıza en iyi uyan yanıtı daire içine alın. Lütfen bu anketin tüm bölümlerini doldurun.	HİÇ	Evet, ama etki yok	Evet, çok az etki	Evet, biraz etki	Evet, çok etki	Evet, aşırı etki	HİÇ	Yılda birkaç kez	Yaklaşık ayda bir	Yaklaşık haftada bir	Yaklaşık zamanın yarısında	Hemen her zaman
1. Kendimi alışılmamış biçimde şen, aşırı mutlu, ya da her şeyin tepesinde gibi; ya da gerçekten gülünç veya enayi gibi hissediyordum.	0	1	2	3	4	5	0	1	2	3	4	5
2. Kendimi özellikle aksi, ters veya asabi, ya da kolayca kızan veya insanlara patlayan biri gibi hissediyordum.	0	1	2	3	4	5	0	1	2	3	4	5
3. Kendimi başkalarından daha iyi, ya da özellikle kabiliyetli veya yetenekli hissediyordum, ya da aşırı iddialı planlar yapıyordum.	0	1	2	3	4	5	0	1	2	3	4	5
4. Normalden çok daha az uykuya gereksinim duyduğum ama yine de tam dinlenmiş ve enerjik hissettiğim zamanlar oluyordu (yani gündüz uykusuna gereksinim duymadım ya da ertesi akşam daha erken saatte yatmadım)?	0	1	2	3	4	5	0	1	2	3	4	5
5. Özellikle konuşkan, çok hızlı veya yüksek sesle konuşan biri oluyordum, ya da konuşmamı bölmek bile zor oluyordu.	0	1	2	3	4	5	0	1	2	3	4	5
6. Aklıma alışılmamış biçimde kolaylıkla ve hızla fikirler gelip gidiyordu ki konudan konuya atlıyordum veya düşünceler kafamda yarışıyordu.	0	1	2	3	4	5	0	1	2	3	4	5
7. Çevremdekiler tarafından alışılmamış biçimde dikkatim	0	1	2	3	4	5	0	1	2	3	4	5

Bipolar Prodrom Belirti Görüşmesi

JOURNAL OF CHILD AND ADOLESCENT PSYCHOPHARMACOLOGY
Volume 32, Number 3, 2022
© Mary Ann Liebert, Inc.
Pp. 178–186
DOI: 10.1089/cap.2021.0071

Open camera or QR reader and
scan code to access this article
and other resources online.

Reliability and Validity of the Bipolar Prodrome Symptom Interview and Scale-Full Prospective in Its Turkish Translation

Şermin Yalın Sapmaz, MD,¹ Çağatay Ermiş, MD,² Burak Çakır, MD,¹ Sığnem Öztekin, MD,³
Daniel Guinart, MD, PhD,^{4,5} Sevay Alşen Güney, MD,⁶ Christoph U. Correll, MD,^{4,5,7}
Neslihan İnal, MD,⁶ and Ömer Aydemir, MD⁸

Bipolar Prodrom Belirti Görüşmesi

- Yarı yapılandırılmış görüşme
- Amaç: Mani açısından yüksek riskli olan genç ve erişkinleri belirlemek
- Hasta ve ebeveyn formları
- Görüşme:

Her bir epizod için ilk belirtilerin ve tam bir epizodun başlama zamanları
prodromal belirtilerin başlama ve kötüleşme paterni

İlk major depresif ve/veya manik epizod öncesinde ortaya çıkan ve giderek
kötüleşen 39 belirti ve bulgunun başlangıç paterni, süresi, şiddeti ve sıklığı

Alt gruplar: Eşik altı mani, eşik altı depresyon, genel psikopatoloji ve psikotik
belirtiler

Prodromal dönem boyunca alkol madde kullanımı, travmatik yaşantı öyküsü,
hastane yatışları ve suisidalite

Bipolar Prodrom Belirti Görüşmesi

Sorgulanan belirtiler

Eşik altı mani:

1. Artmış neşelilik/mutluluk
2. İrritabilite/öfke
3. Artmış kendine güven
4. Uyku ihtiyacında azalma
5. Artmış konuşkanlık
6. Yarışan düşünceler
7. Odaklanamama/dikkat dağınıklığı
8. Artmış enerji/aktivite
9. Psikomotor ajitasyon
10. Tehlikeli / sorumsuz davranış
11. Duygudurum labilitesi
12. Yaratıcılıkta artış
13. Artmış seksüel enerji
14. Riskli seksüel davranış

Genel psikopatoloji:

1. Okul/işte işlevsellik kaybı
2. Öfke kontrolünü sağlayamama
3. Sosyal izolasyon
4. Kaygı/sinirlilik
5. Karşıt olma
6. Obsebyon ve kompulsiyonlar
7. Karar vermekte zorlanma

Eşik altı depresyon:

1. Depresif duygudurum
2. Zevk alamama/ilgi azlığı
3. Insomnia
4. Fazla uyuma
5. Değersizlik /yetersizlik hissi
6. Suisidal düşünce
7. Suisid girişimi
8. Kendine zarar verici davranış
9. Yorgunluk/enerji kaybı
10. Kilo kaybı/iştah azlığı
11. Kilo alma/iştah artışı
12. Psikomotor yavaşlama/ajitasyon
13. Odaklanamama/hatırlayamama

Psikotik belirti:

1. Tuhaf/anormal düşünceler
2. Şüphecilik/perseküsyon düş.
3. Varsanılar
4. Düşünme/iletişimde zorluk
5. Gece/gündüz uykusunda shift

Bipolar Prodrom Belirti Görüşmesi

- Belirti şiddeti :
 - 0=yok
 - 1= hafif (farkedilebilir ancak işlevselliği etkilemez)
 - 2=orta (belirgin şekilde farkedilir, işlevselliği biraz etkileyebilir)
 - 3=ciddi (belirgin şekilde farkedilir ve işlevselliği belirgin şekilde etkiler)
- Belirti sıklığı:
 - 0=yok
 - 1=nadiren (haftada 1'den az)
 - 2= sık (haftada 1'den fazla)
 - 3=çok sık (zamanın %50'sinden fazla),
 - 4=yaşam boyu veya karakter özelliği (sadece prodroma özgü bir dönem için bahsedilmez)

Ergenlikten Erişkinliğe Geçişte BP

Erişkin tanı ölçütleriyle ergenlik dönemini geriye dönük tarama

Belirtilerin ağırlığında farklılıklar

Epizod türlerinin zaman içinde değişimi

Kullanışlı tanı araçları bulunmuyor